

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

„ლალიძე“

„ლალიძე“ (სააქციო საზოგადოება), ხილის ნატურალური გამაგრილებელი სასმელების საწარმო. შეიქმნა 2001 სამრეწველო-სავაჭრო ფირმა „ლალიძის“ ბაზაზე. 1906 მ. ლალიძემ ა. წერეთლის რჩევითა და ი. ჭავჭავაძის დახმარებით თბილისში, ე. გოლოვინის (ახლანდ. შოთა რუსთაველის გამზირი) პროსპექტზე გახსნა უაღკოპოლო სასმელების ქ-ნა. 1910 წლისათვის თბილისში ხილის სასმელების 3 ქ-ნა იყო: მ. ლალიძის, ე. ზემელისა და ვ. მამულაძის. ლალიძის საწარმო სხვებზე უკეთესი ხარისხის ხილის სასმელს უშვებდა („მსხალი“, „კრემსოდა“, „სიტრო“, „შინდი“, „მანდარინი“ და სხვ.). 1921 სასმელების ქ-ნა დაიწვა. წარმოება მ. ლალიძემ საკუთარი სახლის (ა. წულუკიძის, ახლანდ. მ. ლალიძის ქუჩა) პირველ სართულზე გადაიტანა. 1927 მან კ. ცეტკინის (ახლანდ. მ. წინამძღვრიშვილის) ქუჩაზე გახსნა უაღკოპოლო სასმელების ქ-ნა, ხოლო 1934 ამავე ტერიტორიაზე ააშენა საქართველოში პირველი ნახშირმჟავა გაზის ქ-ნა. აქვე იყო ალაოს (ლუდის ქ-ნებისათვის) გადამამუშავებელი საამქროებიც. საწარმო უშვებდა ხილის ნატურალურ წვენებზე დამზადებულ სიროფებსა და ლიმონათს, რ-ებიც მოსკოვში და საბჭ. კავშირის რესპუბლიკებში იგზავნებოდა. 1955 ეს სამი საწარმო გაერთიანდა და ეწოდა „უაღკოპოლო სასმელებისა და ნახშირმჟავა გაზის ქარხანა“. იმის გამო, რომ წარმოება ვერ აკმაყოფილებდა მოსახლეობის მოთხოვნებს, 1952 დიდუბეში, მ. ლალიძის ინიციატივით, გაიხსნა ახ. – ხილეულის წყლების ქ-ნა. ამ ორი საწარმოს შეერთებით 1975 შეიქმნა საწარმოო გაერთიანება „თბილხილწყალი“, რ-საც 1987 გამოეყო „უაღკოპოლო სასმელებისა და ნახშირმჟავა გაზის ქარხანა“ და ჩამოყალიბდა როგორც სამრეწვ.-სავაჭრო ფირმა „ლალიძე“. „ლ.“ უშვებს „ლიმონის“, „ფორთოხლის“, „მსხლის“, „ტარხუნის“, „პიტნის“, „ხენდროს“, „ალუბლის“, „სიტროს“ ლიმონათებს, აგრეთვე „ლიმონის“, „ფორთოხლის“, „ტარხუნის“, „ვარდის“, „ნაღების“, „შოკოლადის“ და სხვა სიროფებს. „ლ-ის“ ნაწარმი იგზავნება ჩვენი ქვეყნის ყველა რეგიონში, აშშ-ში, ევროპისა და პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში.

მადრიდის კონვენციით ჟენევაში „VIPO-ს“ მიერ დაპატენტებულია ლოგო „მიტროფანე ლალიძე 1887 წ.“ (რუსეთსა და პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში 2004-იდან, აშშ-სა და ევრ. ქვეყნებში 2014-იდან) და ლოგო „ლალიძის წყლები“ (რუსეთში, პოსტსაბჭოთა ქვეყნებსა და ევრ. ქვეყნებში 2020-იდან).

1968–88 ლალიძის ლიმონათები და სიროფები წარმოდგენილი იყო მსოფლიოს ყველა საერთაშ. ბაზრობაზე, სადაც მიღებული აქვს არაერთი ჯილდო. 2017 მოსკოვში საერთაშ. პროფ. სადეგუსტაციო კონკურსზე ლალიძის ლიმონათები და სიროფები აღიარეს წლის საუკეთესო პროდუქტად და 8 ოქროს მედალი გადაეცა.

2013 „ლალიძის წყლებს“ საქართვე. კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მიერ მიენიჭა არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი.
